

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

פרשת שופטים תשפ"ב | גליון תתקי"ד (שנה י"ט)

האם אשה שאביה היה מלך יורשת אותה ויכולה להיות מלכה?

יש לחקור האם רק למנות אשה למלכה אי אפשר אבל אם אביה מלך שאז יורשת אותה א"כ יכולה להיות מלכה או דילמא אף באופן שיוורשת אותה אין יכולה להיות מלכה.

הנה המנחת חינוך בפרשתן מצוה תצ"ו מחדש דהא דמבואר בהרמב"ם ובחינוך דאין מעמידין אשה במלכות שנאמר מלך ולא מלכה וכו' אפשר לומר דוקא בתחלת המינוי, אבל בירושה אם הניח בת אפשר דאף הבת יורשת המלוכה כמ"ש הגאון בעל נ"ב מה"ק חלק ח"מ ס"א לענין קהל גרים דאף אם אמו גיורת מ"מ כיון דנפקא לן משום תשים וגו' מקרב אחיך והיינו תחלת השימה, אבל אם הוא בירושה שפיר דמי דלא הוי שימה ובזה יישב על רחבעם שבא מנעמה העמונית ובס"ד יבואר לקמן ה"נ שום וגו' מלך ולא מלכה אבל בירושה אפשר מלכה גם כן וצ"ע, וכן מבואר בשו"ת אבני נזר יור"ד סימן ש"ב באריכות.

ובכלי חמדה בפרשתן ע"מ ק"ב חולק על זה דאין הבת בגדר מלכות כלל, כיון דאמרה תורה בפרשתן וכתב לו את משנה התורה הזאת, וברמב"ם הלכות מלכים פרק ג' הלכה ו' כתב בטעם הדבר משום שלבו הוא לב כל קהל ישראל לפיכך דבוקו הכתוב בתורה יותר משאר העם, א"כ נשים דלאו בני תורה הן לא יתכן להיותם בכתר מלכות.

ויש להעיר על זה: לפי מה שהקשה בשו"ת בית שערים יורה דעה סימן שס"ה מדוע צריך פסוק מיוחד לפסול שאשה אינה יכולה להיות מלך, הרי כתוב בפרשתן וכתב לו את משנה התורה, ואשה אינה יכולה לכתוב בעצמה ולא ע"י שליח.

ומתיר: דאלו אמרה תורה מי שאין לו שני ס"ת אין ממנין אותו מלך או מעבירין אותו ממלכותו הו"א כדקאמרת דאשה שאין לה שני ס"ת אין מעמידין אותה, אבל השתא דאמרה תורה והיה כשבתו וכו' וכתב לו, הוא מתמנה תחילה למלך ואם הוא מלך אז מצוה רמיא עליה וכתב לו את משנה התורה ואם אינו כותב לו שני תורות ביטל מ"ע זו, אבל אכתי מלך הוא, וא"כ שפיר סד"א דמעמידין אשה למלכה ואי דלא יהיה לה שני ס"ת הא אינה מצווה כלל וכמי שהיה לה דמי וכדאמרינן איתתא כמאן דמהילי דמאי ולא צויתה תורה שיהיה למלך שני ס"ת אלא כשמעמידין איש להכי איצטריך מלך ולא מלכה ועיין מה שתייר בזה בספר הדרש והעיון בפרשתן.

וכן בתורה תמימה בפרשתן כתב שאף בירושה אשה אינה יכולה להיות מלכה בהערת פרק י"ז הערה פ' דהקשה דלכאורה לא היה צריך לדרשה זו של מלך ולא מלכה לומר שאשה אינה יכולה להיות מלך לפי מה דדרשינן בעלמא בגמ' קדושין ל"ו ע"מ א' בני ישראל ולא בנות ישראל, א"כ כיון דכתיב כאן בסמוך למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו, ומשמע ולא בנותיו, אך אפשר לומר לפי המתבאר בגמ' הוריות דאין מושחין מלך בן מלך משום דירושה היא להם, והויא אמינא דכיון דיש דין ירושה בזה נוחלת הבת את המלוכה במקום שאין בן, קמ"ל מלך ולא מלכה, ואם אין לו בן תפסק השתלשלות מלכותו.

האם אשה אסורה להיות גבאית צדקה או משגיחה כשרות

כיון דאשה אינה יכולה לקבל שררה?

בפרשתן י"ז ט"ו שום תשים עליך מלך.

ובספרי דריש מלך ולא מלכה, שאשה אינה יכולה להיות מלכה.

וכן פסק הרמב"ם הלכות מלכים פרק א' הלכה ה' אין מעמידין אשה במלכות שנאמר שום תשים עליך מלך ולא מלכה, ומוסיף הרמב"ם ומחדש וכן כל משימות שבישראל אין ממנים בהם אלא איש, עיין בספר אשיחה בפרשתן לידידי הגאון זבא שטיגליץ שליט"א שהקשה להגו"ח קנייבסקי זצ"ל מהא דאיתא בגמ' סוכה ב' ע"מ ב' שהילני המלכה היתה מלכה ע"ש מה שתייר.

ובשו"ת אגרות משה יור"ד חלק ב' סימן מ"ד כתב על דברי הרמב"ם לא ידוע לי בעניי מקור לדבריו, דבספרי לא הוזכר אלא מלך ולא מלכה, אבל דין כל משימות שלא יהיו נשים לא הוזכר שם, וצריך לומר דהוא סברת עצמו.

ומסיק להלכה: דלפי זה אשה אסור לה להיות משגיחה כשרות כיון דהויא משימה, ורק באלמנה שאין לה ממה להתפרנס הקיל כיון שיש ראשונים החולקים דסבירא ליה דרק למלכות אין ממנים אשה ולא לשאר שררות.

יש לחקור האם לאשה מותר להיות גבאית צדקה או דילמא כיון דהויא גם שררה אינה יכולה להיות גבאית צדקה דהרי פסק הרמב"ם דבכל משימות שבישראל אין ממנים אלא איש.

הנה בשו"ת התעוררות תשובה ח"ד סימן קל"ו הסתפק בשאלה הנ"ל וכתב שמדברי הרמב"ם הנ"ל מוכח שאסור למנות אשה לגבאות צדקה, כיון שהיא שררה.

אבל מסיק דיש לומר דעל חברת נשים, כיון שכולם רק נשים מותר למנות אשה עליהם, דעד כאן לא אסרה תורה להשים מלכה על ישראל שהמה אנשים, ומזה למידין על כל מינויין שבישראל, אבל על נשים לבד שרי, לפי זה היה מותר למנות גם גיורת לחברות נשים לשררה זו, דהא דאין מעמידין לשררות בישראל מקהל גרים, אנו למדים מדכתיב מקרב אחיך שום תשים עליך מלך, כל משימות שאתה משים לא יהיה אלא מקרב אחיך וכדפסק שם הרמב"ם בהלכה ד' וכיון שהיא איננה בכלל מלוכה ושררה, א"כ מותר לבחור גיורת.

ומסיק דכל זה רק להיות גבאית, אבל לחלק הצדקה שגבתה, כיון דצריכים לזה שלשה כדאיתא בשו"ע יור"ד סימן רנ"ו ס"ג הרי הוא דיני ממון ואסור, חוץ אם נאמר כיון שהומחו מעיקרא והתרצו ואדעתא דהכי בררו אותם שרי, ויעוין בשו"ע ח"מ סימן ח' ס"א אם בעלי דין מתרצים למנות אשה לדון. עיין שם.

ולהיות גזברה: כתב להדיא בגליון מהרש"א יור"ד סימן רנ"ו בשם שו"ת אהל יעקב שגיורת יכולה להיות כיון שאינו שררה כי אם הימנותא, א"כ ה"ה אשה.

ובחשוקי חמד סנהדרין כ' עמוד ב' דן האם מותר למנות אשה לוועד בית, ומסיק שאם תגבה ממון רק מנשים מותרת.

ברכת מזל טוב
לידידינו העומד לימינו בכל עת
הרה"ג אליעזר אהרן גוטליב שליט"א
ליקווד
בעל מהדורת מעדני אשר חלק ז'
לרגל שמחת אירוסיו בתו תחי' במז"ט
עב"ג הבה"ח המופלג בתויר"ש
כמר זאב פרידמן נ"ו
בנו של הרב ישעי' פרידמאן שליט"א ליקווד
ברכת מזל טוב לסבא
הרב החסיד ר' אשר פעלדהיים שליט"א
יהא רעוא שבוכות מעשיו הכבירים
יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו
ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
לזכרון נשמת ק"ז רבינו רבי יו"ט ליפמן הלוי העליר ב"ר נתן זצוק"ל
בעל התוספות יום טוב
לרגל יומא דהילולא החל ביום ו' אלול
יהא רעוא שבשכר תרומתו יזכה התורם להיחירו ולהשמר משיחה בשעת התפילה
ולזכות הוא ויוצאי חלציו לברכות שתיתקן התו"ט
במי שברך הידוע בעקבות גזירות ת"ח ות"ט

כי גדול כיום שברך מי ידפא לך
מערכת מערכת מעדני אשר על רבנות קוואליה ורבניה
מבכה מרה את הסתלקותו בחטף לנשי מיום
של אחר מחשבו האדמו"ר'ם בדרות
כ"ק מרן האדמו"ר הגו"ק רבי שלמה מוויזעל זצוק"ל
שוכית לשהות בצל הקדוש לפני כמה חודשים במושב טפחות בצפון לשבת התעלות
ומשגרים אנו נתחננים לידידינו
לכל המשפחה הרוממה שליט"א
בניו הרבנים שליט"א
שוכית בשבוע אחרון לדבר
בפני אברכי הקהילה של בית המדרש אור אברהם בביתר עילית ולפני כל בחורי החסידות בוץ מיוחד
יהא רעוא שינחמם בחמת ציון וירושלים

גליון זה נודב ע"י ידידינו אחי הגדול
העומד לימין המערכת בעצה ובמעש
הגאון יצחק שמואל שוויץ שליט"א בני ברק
רב בית המדרש חסידא
לרגל שמחת אירוסיו בנו
ידידינו הבה"ח המופלג בתויר"ש מנחם יחזקאל שרגא נ"ו
מבשרי ישיבת מאירת עינים ראמאטטווקא
עב"ג בת ידידינו הרה"ג אהרן מוטצען שליט"א
וברכת מזל טוב לסבים
אביו/ אבי הגאון המפורסם רבי חיים יעקב מנחם שוויץ שליט"א
חז"ק קרית זאבא מנה"ח - רב בית החולים לניאדו
ידידינו הגאון המפורסם רבי אפרים פישל מוטצען שליט"א
אב"ד קרית העשי"ת שנת הקה
כ"ק מרן האדמו"ר מנדבורנה צפת שליט"א
ידידינו הרבני הרה"ג אפרים זלמן בעק שליט"א צדיק שוויץ
יהא רעוא שבוכות יזכי ורבות זכה לרוות נחת
מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

איך נוטל הקב"ה שוחד מרשעים לזכותם בדין

הרי הקב"ה שומר את כל התורה?

בפרשתן ט"ז י"ט ולא תקח שוחד כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים.

הנה איתא בילקוט תהלים י"ז על הפסוק "מלפניך משפטי יצא" א"ר לוי אמר הקדוש ברוך הוא לדויד על חנם עשית סנהדרין לך ודון לפניך, א"ל דוד רבש"ע כתבת בתורתך ושוחד לא תקח, והן מתיראין ליקח שוחד ולדון אותי, אבל אתה שאתה נוטל שוחד שנאמר "שוחד מחיק רשע יקח" ומהו השוחד תשובה שהקב"ה נוטל מן הרשעים בעולם הזה ומעשים טובים, אמר הקדוש ברוך הוא לישראל בני עד שיערי תשובה פתוחין עשו תשובה שאני נוטל שוחד בעולם הזה אבל משאני יושב בדין לעוה"ב איני נוטל שוחד שנאמר לא ישא פני כופר.

הקשה בחפץ חיים בספרו אהבת חסד חלק ב' פרק ג' דקשה איך שייך למעלה לענין תשובה ומעשים טובים השם שוחד, ואם ראוי שלא לתקבל תשובה האדם למעלה, מה שייך שוחד הלא הקדוש ברוך הוא הוא אלהים אמת.

ומתיר: דלמעלה יש שני הנהגות שהש"י מנהיג בהן את עולמו אחד מדת הדין ואחד מדת החסד והרחמים, וידוע דחובתו של אדם וזכותו לעתיד לבא תלוי לפי רוב המצות והעונות שיש בידו כמו שאחז"ל דאם הוא רוב מצות היא בגדר צדיק, ואם רוב עונות הוא בגדר רשע וזהו ממילא מובן לכל משכיל דאם השי"ת ישב בעת המשפט על כסא הדין אז אפילו אם יהיו זכותיו מרובין מאד יצא חייב מב"ד של מעלה [אם לא שהתחזק עצמו בכל כחו לעשות המצוה כדן בכל פרטיה] דבדואי ידקדקו אחר כל מצוה לראות אם נעשתה המצוה בכל פרטיה כדן וגם את חלק הנעלם שבכל מצוה ומצוה [דהיינו את כח המחשבה שהיה לו אז] אם היה כדן באהבה וביראה ובשמחת המצוה ועוד כמה פרטים שצריך לכל מצוה וכמו שכתב בספר חרדים וכמו שכתוב כי את כל מעשה האלקים יביא במשפט על כל נעלם וגו' ובודאי ימצא הרבה והרבה מצות שלא השלימן כדן בכל פרטיהן ולא יעלו לחשבון וממילא יהיו העונות רבין עליהן ויהיה נתפש למעלה בשם רשע ח"ו ואפילו אם עשה תשובה על איזה עונות כשידקדקו אחר התשובה ימצא בודאי שלא היתה תשובה כראוי, ואם הקדוש ברוך הוא יתנהג אז עם האדם במדת החסד והרחמים הגם דבודאי יש נ"מ גדולה אם הוא עושה מצוה כאמרה או שחיסר בה איזה פרט מ"מ בודאי יחפשו זכות על שלא עשה אותן כראוי וישארו זכותיו על מקומן ולפעמים יצויר שאפילו אם לפי חשבון פעולותיו ועונותיו מרובין מזכותיו אם הקדוש ברוך הוא יתנהג עמו ברחמים גמורים יתמעטו מחשבונם כי בודאי ימצא כמה מהעונות שנוכל לתלות עליהן שעשה אותן בשגגה או בסיבה אחרת וממילא אם ינטלו אותן העונות מן הכף יתרבו הזכיות על העונות ויקרא עליו שם צדיק לעולם ובפרט אם עשה תשובה על איזה עונות בודאי תתקבל התשובה ההיא אף שלא היתה תשובה שלימה כראוי, והנה באמת כל אדם רוצה שיתנהג הש"י עמו במדת החסד והרחמים, אבל זה גופא הולך ג"כ בדרך האמת והצדק דידוע הוא דלפי מה שהאדם מתנהג עצמו במדותיו בעוה"ז הוא מעורר כנגדו למעלה בשרשים העליונים אם דרכו להתנהג עם אנשים במדת החסד והרחמים הוא

מעורר כנגדו למעלה את מדת הרחמים ומרחם הש"י על העולם בשבילו וע"כ מפרי פי איש תשבע נפשו וזוכה גם כן שיתנהג עמו הש"י במדה הזו בשעה שהוא צריך לרחמים וכמאמרם כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, ואם דרכו היה בימי חייו שלא לוותר לזולתו כלום משלו ושלא לרחם עליהם הוא מגביר למעלה בזה את מדת הדין וע"כ כשהוא צריך אח"כ לאותו דבר גמול ידיו יעשה לו שמתנהג עמו הש"י ג"כ במדה הזו, וזהו ענין הכתוב ישעיה ג' פסוק י"ד אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו וזהו כונתם שהקב"ה לוקח שוחד תשובה ומעשים טובים דהמעשים טובים מרמז על ענין צדקה וחסד שאדם עושה בעוה"ז והם גורמים שתתקבל תשובתו למעלה אף אם איננה כראוי לפי גדר המשפט כי על ידיהן מעורר כנגדו למעלה בעודו בחייו את מדת החסד והרחמים ועי"ז נוטה אח"כ מדת הצדק גופא להתנהג עמו לבסוף ג"כ במדה הזו לענין שיקובל תשובתו וכל מצותיו במנין וכנ"ל, ומעתה נבין היטב על מה זירז הש"י את האדם בכל התורה למדה זו דהנה ידוע דהש"י חפץ חסד היא כדכתיב בקרא ורוצה שיצאו בני ישראל זכאים בדינם לע"ל ולא חייבים ח"ו לכן ציום בכמה מקומות ללכת בכל דרכיו שהם דרכי הטוב והחסד כדי שיהיה יוכל להתנהג עמהם לבסוף ג"כ במדה הזו, עיין בספר קדושת לוי בפרשתן באריכות בנושא זה.

ובחנכות התורה ליקוטים שיר השירים אות ק"ע מביא דאיתא במדרש שהשטן שואל להקב"ה היאך מקבל תשובה, הא הוי כמקבל שוחד, והשיב לו הקדוש ברוך הוא כשישראל עושים תשובה נקראים בנים ואב מבנו מותר לקבל שוחד.

איך יכול להיות שצדיק נוטל שוחד?

בפרשתן ט"ז י"ט ולא תקח שוחד כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים.

יש להקשות: וכי צדיק נוטל שוחד, ואיך כתבה התורה שהשוחד יסלף את דברי הצדיקים.

איכא כמה תרוצים:

א. ע"פ מה שכתב רש"י דברי צדיקים הכוונה המצודקים משפטי אמת, וכן איתא במכילתא ויסלף דברי צדיקים משנה דברים המצודקים שנאמרו מסיני, פ"י מקלקל הדברים המצודקים שנאמרו למשה מסיני שהם משפטי אמת כדכתיב משפטי ה' אמת צדקו יחדיו, לפי הנ"ל אתי שפיר, כך כתב בספר הכתב והקבלה.

וכן כתב במעשי ה' פרק ל"ז בפרשתן צדיקים, רצה לומר שישלך דברי הפוסקים וחכמי הש"ס, ויפרש בהם פירושים בלתי נכונים מפני השוחד, במה שנאמר ויסלף דברי צדיקים.

ב. ויסלף דברי צדיקים. של בעלי דין, שיהא נראין כטוען שקר, ויהיו נראין כמסולפין, כך כתב הנצי"ב בעמק דבר.

ג. על דרך הפשוט דהנה המקבלי שחד אף שהם חכמים באמת אי אפשר שלא יטו ועורים המה באמת, ואף שיושבים עמהם נקיים וצדיקים שאינם מקבלי שחד, הם מבבלים ומסלפין את דבריהם, כך כתב בישחמ משה פרשת משפטים.

ברכת מזל טוב
לידידינו הרה"ג **אריה לייבוש שמרלר** שליט"א
מחשובי סופרי המלך של כ"ק מרן האדמו"ר מצאנז שליט"א
לרגל שמחת נישואי בנו
לידידינו הבה"ח המופלג בתור"ש כמר מורנו **אברהם צבי** נ"ו
מבחיירי ישיבת דברי יציב צאנז חיפה
עב"ג בת ידידינו הגאון רבי **משה יהודה הלפרין** שליט"א
רב בית המדרש בית שמואל לונדון
וברכת מזל טוב לסבא
לידידינו הגאון **יעקב ישראל שמרלר** שליט"א
ראש הכוללים מרכז התורה קרית צאנז נתניה
יהא רעוא שבזכות מעשיו הכבירים להרבות תורה בישראל
יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

היכוננו בעזה"ת
לשנת העשרים של ממלכת התורה מעדני אשר
גילויים מפתיעים ומדהימים מהנעשה במשך עשרות השנים של הופעת הגליון
"כמה גדולי תורה ששכבו על ערש דוי ביסורים נוראים
שהעידו הם ובני משפחתם שהמעדנים החזיקו אותם בשעות הקשות"
"כמה חולי יסורים שאינם יכולים לישון מיסורים
העידו שלולי תורתך שעשעי אז אבדתי בעיני"
"כמה הורים שבכו על בנם שירד מהדרך
ובזכות מתיקות התורה של הגליון חזרו לדרך הישר"
" כמה מאות שידוכים נגמרו בזכות הגליון כמו שהעידו החתנים"
"כמה מאות ספרים שיצאו בעשרות השנים בכל מקצועות התורה
מביאים בצורה מכובדת ממה שהיה נכתב בגליון"
לכן לקראת שנת העשרים אנו פונים אנו עורנו לנו להמשיך
קשה כח הסבל של ההוצאות והטרידות
אנא קנה לך זכותים בממלכה הגדולה שכל קהילות הקודש מכל הסוגים קשורים לגליון
ועשרות המכתבים מידי שבוע יתנו את עידיהן

מדוע שלמלך לא יהא מותר ללבוש נעליים ביום כיפור

כמו שמותר לו לרחוץ פניו?

איתא במשנה יומא ע"ג ע"מ ב' המלך מותר לרחוץ את פניו ביום כיפור.

ובגמ' מלך מאי טעמא רוחץ אמר רב משום ישעיה ל"ג מלך ביופיו תחזינה עיניך.

יש להקשות: כי היכי דהתירו רחיצה למלך ביום כיפור משום מלך ביופיו, הכי נמי ראוי להתיר למלך נעילת הסנדל ביום כיפור דגנאי לראותו יחף, דזה בכלל מלך ביופיו כמו שכתב הרמב"ם פ"ב מה' מלכים ומדוע אינו מבואר במשנה ובפוסקים שמלך מותר ללבוש נעליים ביום כיפור, משום מלך ביופיו תחזה עיניך, כן מקשה בספר תוספות יום הכפורים יומא ע"ג ע"מ ב', וכן בספר מעשה רקח הלכות שבתת עשור פרק ג'.

איכא כמה תרצים:

א. יכול ללבוש אנפלאות של בגד ומשי חשוב והוא יופי גם כן.

ובספר מעשה רקח הלכות שבתת עשור פרק ג' הקשה דלפי מה שכתב הב"ח הלכות יום הכפורים סימן תר"ד שעיקר החיוב ביום כיפור לילך יחף ולא כמו שהעולם נהגו להקל, א"כ קשה מדוע שלא יהא מותר למלך ללבוש מנעלים משום מלך ביופיו תחזה עיניך, דלפי שיטתו לא שייך תירוץ הנ"ל.
ב. לפי שיטת הב"ח יצטרכו לומר דעיקר היופי דקפיד קרא אינו אלא דרך ראית העין שהם הפנים, כך תירץ בספר מעשה רקח הלכות שבתת עשור פרק ג'.
ג. אפשר ליה בבגדים ארוכים שמכסים הרגלים, כך כתב בספר מעשה רקח הלכות שבתת עשור פרק ג'.

ד. ע"פ שיטת הפוסקים עיני תוס' ישנים יומא ע"ג ע"מ ב', וכן בב"ח אורח סימן תר"א דכל החמשה עינים אסורים מן התורה, והא דהתירו למלך לרחוץ את פניו, משום דרחיצת פנים לבד היא רק דרבנן, לפי נ"ל אתי שפיר מדוע לא התירו נעילת הסנדל למלך כיון דהוא דאורייתא, ודאורייתא לא התירו למלך, מעדני אשר.

מדוע צריך ציווי מיוחד מהתורה שצריך לפחד מהמלך

הרי כך המציאות בכל מקום שממלך מפחדים?

בפרשתן י"ז ט"ו שום תשים עליך מלך.

בגמ' כתובות י"ז ע"א דדרשינן שום תשים, שתהא אימתו עליך.

ובתולדות יעקב יוסף בפרשתן הקשה וכי צריך לצוות על זה שוודאי ממילא יהי מורא עליהם, שבידו להחיות ולהמית לרדות וללקות מי שימרה פיו.

ומתריך: אלא שמע מינה שאין מלך ישראל מטיל אימה רק לנהוג בנחת.

וזה כוונת הפסוק שום תשים אשר יבחר ה', וכי מי יודע אם בחרו ה', ולפי הנ"ל אתי שפיר, כי כבר ידוע מה שבחר ה' בישראל יותר מן ע' אומות על שאינן מגדלין עצמן רק ממעטין עצמן, א"כ מלך ישראל זה שממעט ומשפיל עצמו, תרצה אתה להשפילו ג"כ להיות נבזה בעיניך שלא יהי דבריו נשמעין, לכך הוצרך הש"י להזהיר ולצוות שום תשים כפלי, שתהא אימתו עליך, כי אני הגוזר עליך כך.

ובתפארת שלמה בפרשתן כתב שבחינת צדיק הדור צריך להיות במדרגת אהרן שהיה מוסר נפשו על בני"ו והיה מקבל עליו כל מה שיבא ח"ו על בני"ו שום רעה היה מוסר נפשו עליהם כדי להציל אותם מכל משפט ולבטל הדינין מהם ולזאת הבטיחו שלא יאונה לו כל נזק ח"ו כמ"ש בבואו ובצאתו ולא ימות, וזה מה שאמרו חז"ל שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך, פירוש יראתו מהעונש וגזירות רעות ח"ו רק עליך ולא ישים כל מגמתו עבור עצמו כלל, וז"פ שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה' אלהיך בו שכל בחי' בחירתו בלתי לה' לבדו כנ"ל. מקרב אחיך תשים עליך מלך רמוז על הנ"ל שיהיה בלבו מס"נ עבור כלל ישראל. מקרב אחיך שמוכן להקריב א"ע עבור כלל ישראל במס"נ. מקרב אחיך. שיהיה כאו"א מבנ"י נדמה לו כאחיו זהו הראוי להיות לך מלך. לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא. פ"י מי שאינו בבחי' זו ואתה נכרי בעיניו וגם איננו במס"נ עבורך. וע"ז הבטיחה התורה כי לא יזיק לו כלל המס"נ הלוה. אדרבא למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל.

ובדגל מחנה אפרים פרשת עקב כתב דהכוונה שהמלך ישפיע להם יראת ה' כי המלך צריך להיות ירא ה' כמו שכתוב דברים י"ז ו"ט והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו, לבלתי רום לבבו מאחיו, והיינו כדי שיקבלו ממנו מוסר ויראת ה' והוא שאמרו שתהא אימתו היינו בחינת יראה שלו עליך שישפיע עליך גם כן יראת ה' זהו תוכן המצוה ולא בשביל לקבל ממנו תענוג גשמי.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א

מנהטן

משיב כהלכה שינון ודיעת ההלכה - הלכות שבת

כל השאלות הם משו"ע ומשנה ברורה

-ידיעת הפרשה-

א [חידה. איזה הלכה בהלכות סוכה למדו מפסוק בפרשתנו?
ב] יש לעיין. בזקן ממרא שהורה נגד פסק ב"ד ונגמר דינו להריגה ואח"כ ב"ד חזרו בהם ופסקו כהזקן ממרא, מי נימא דחייב מיתה כיון שהמרה נגד הב"ד, או דילמא כיון שהוברר שצודק פטור?
ג] חידה. האם בלילות הס"ת צריך להיות עם המלך או רק ביום?
ד] חידה. איזה חילוק יש בין כהנים לישראלים בדין של ונשלמה פרים שפתינו?
ה] יל"ע. האם במים יש איסור בל תשחית או לא?
ו] חידה. מקור מפרשתינו שאסור לאדם לאכול יותר מדאי, (ועובר בזה איסור ממש, והגר"א העתיק זאת בשו"ע).

-ידיעת הלכות שבת-

ז] מלאכה בערב שבת, חידוד. בגלל החום הכבד, הזמינו הרב ויידר והרב גורן, שני שכנים, מזוגנים חדשים לסלון בביתם, בו הם סועדים בשבת. ר' אברהם מתקין מזוגנים מצליח, אמר לרב ויידר שעקב לחץ העבודה הגדול בימי הקיץ הוא יוכל להתקין את המזוגן אצלו ביום שישי בשעה 16.30 ואצל הרב גורן יתקין את המזוגן בשעה 17.00. לר' אברהם מותר להתקין את המזוגן בביתו של הרב גורן, אך אסור לו להתקין את המזוגן בביתו של הרב ויידר. מדוע? (אותם מזוגנים, אותו צורך בהתקנתם, זמן מנחה קטנה הוא 16.20 ושקיעת החמה ב 19.01).
ח] קרוב/זירוז בישול. על פלטת השבת בבית משפ' קלאוז היו מונחים בליל שבת סיר החמין שהיה בגדר קדירה חייאת ואשר היה מיועד לסעודת הבוקר וסיר עם צלי מבושל כל צורכו שהיה מיועד לסעודת הלילה. שני הסירים היו מכוסים בחלקם העליון עם מגבת עבה. הגב' קלאוז הורידה בליל שבת את סיר הצלי מהפלטת ואת חלק המגבת שהיה מונח עליו הניחה על סיר החמין. האם החמין יהיה מותר באכילה בשבת בבוקר?
ט] דילול סבון נוזלי/שמפו במים. הגב' דויטש מקפידה שהסבון הנוזלי הנמצא בשימוש המשפחה בשבת יהיה נוזלי ממש, לכן היא מוסיפה ביום שישי מים לסבון הנוזלי הנמכר בחנויות (שאינו נוזלי ממש). באחת השבתות ראתה הגב' דויטש שהיא שכחה לדלל את הסבון הנוזלי, האם מותר לה להוסיף מים לסבון הנוזלי בשבת (רמת הדילול: 50% מים + 50% סבון נוזלי)?
י] קמצא ובר קמצא, בקיאות. היכן מזכיר המשנה ברורה את קמצא ובר קמצא ומה הנפקא מינה של מעשה זה להלכות שבת?

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, יהיה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
- כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הוזכר ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות יהיה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [בחורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בבוקר]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזר"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג - שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ה תשפ"ג הבעל"ט

שמות הזוכים לחודש מנ"א

הרב מנחם מנדל רפפורט שליט"א ירושלים

הרב חיים טיגרמן שליט"א

